

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

Τμήμα Γ

Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 11,
114 73 Αθήνα

Πληροφορίες: Α. Σαργιάνου – Α. Κουλίδης

Τηλέφωνο: 210 641 7953, 210 641 7951

e-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr

**ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

Γραφείο Υπηρεσιακής

Γραμματέως

adminsec@yme.gov.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Περιβαλλοντική έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β' 1225) «Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ», όπως έχει τροποποιηθεί με τις ΚΥΑ υπ' αρ. 40238/2017 (Β' 3759) και ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/38181/2695/2022 (Β' 1923).
2. Το με α.π. 125383/14.5.2021 έγγραφο της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με το οποίο υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/47393/-3127/17.05.2021).
3. Το με α.π. 145699/4.6.2021 έγγραφο της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, στο οποίο αναφέρεται η ανάρτηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025, προς διαβούλευση σε διαδικτυακό

σύνδεσμο και με συνημμένα τα αποδεικτικά της ανάρτησης (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/54502/3609/4.6.2021 και ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/57474/3796/14.06.2021).

4. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/54885/3641/07.06.2021 έγγραφο της ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, στο οποίο αναφέρεται η διαδικτυακή ανάρτηση της ΣΜΠΕ (<https://bit.ly/3probAX8>) και, στο πλαίσιο του άρθρου 7 της ΚΥΑ υπ' αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006, ζητείται:
  - 4.1. Από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (δια της Υπηρεσιακής Γραμματέως του), ως Αρχή Σχεδιασμού, να δημοσιοποιήσει στο κοινό την έναρξη της διαβούλευσης της ΣΜΠΕ και να δώσει στο ενδιαφερόμενο κοινό την ευκαιρία να διατυπώσει τις απόψεις του.
  - 4.2. Από τα Περιφερειακά Συμβούλια των Περιφερειών της χώρας να διατυπώσουν τη γνώμη τους επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ και να θέσουν στη διάθεση του κοινού, όποτε ζητηθεί, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ.
  - 4.3. Από τις ακόλουθες Δημόσιες Αρχές να διατυπώσουν τη γνώμη τους επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ:
    - 4.3.1. Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 4.3.2. Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 4.3.3. Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 4.3.4. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών - Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας-Αττικής, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 4.3.5. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών - Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 4.3.6. Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 4.3.7. Γενική Γραμματεία Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης, του Υπουργείου Τουρισμού.
    - 4.3.8. Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
    - 4.3.9. Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
    - 4.3.10. Γενική Γραμματεία Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.
    - 4.3.11. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης.
    - 4.3.12. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
    - 4.3.13. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

- 4.3.14. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Ηπείρου.
  - 4.3.15. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Θεσσαλίας.
  - 4.3.16. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.
  - 4.3.17. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
  - 4.3.18. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
  - 4.3.19. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Αττικής.
  - 4.3.20. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Πελοποννήσου.
  - 4.3.21. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
  - 4.3.22. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
  - 4.3.23. Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφέρειας Κρήτης.
5. Το με α.π. 464793/08.06.2021 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Αττικής, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αρ. 4 ανωτέρω έγγραφο στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής της Περιφέρειας Αττικής και ζητείται από τους σχετικούς Δήμους να εκφράσουν γνώμη επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/61661/4047/25.06.2021).
  6. Το με α.π. 146402/337/06.07.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, με συνημμένη την υπ' αρ. 68/2021 (ΑΔΑ: ΩΦΦ17ΛΗ-ΣΜΟ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας, με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/65800/4298/12.07.2021).
  7. Το με α.π. 571179/08.07.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 109/2021 (ΑΔΑ: ΩΑΓ3ΩΡΥ-9Φ8) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ηλιούπολης, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/66899/4379/14.07.2021).
  8. Το με α.π. 666240/07.07.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 126/2021 (ΑΔΑ: 9ΕΑΖΩΛΝ-5ΕΖ) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μαρκοπούλου - Μεσογαίας, με θετική γνωμοδότηση και προτάσεις επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/66930/4385/14.07.2021).
  9. Το με α.π. 666026/07.07.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 128/2021 (ΑΔΑ: 946ΚΩΞΥ-3ΟΝ) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πειραιά, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/66934/4386/14.07.2021).
  10. Το με α.π. 584943/13.07.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 109/2021 (ΑΔΑ: 6Β52Ω1Ε-Λ9Χ) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σαλαμίνας, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ και με προτάσεις ως προς τα έργα υποδομών που αφορούν στον Δήμο Σαλαμίνας (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/68077/4450/16.07.2021).

11. Το με α.π. 592093/14.07.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 73/2021 (ΑΔΑ: 6ΟΟΠΩΚΡ-Σ2Φ) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μοσχάτου – Ταύρου, με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/68376/4476/16.07.2021).
12. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/69780/863/21.07.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών Περιοχών – Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με απόψεις επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/69792/4567/21.07.2021).
13. Το με α.π. 84769/23.07.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με το οποίο διαβιβάζονται οι απόψεις- παρατηρήσεις της επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ, στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/72062/4693/23.07.2021).
14. Τη με α.π. 11/54/25-06-2021 (ΑΔΑ: 6ΧΓΒ7Λ9-54Ψ) απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/71125/4592/26.07.2021).
15. Το με α.π. 89231/5751/22.07.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με συνημμένη την υπ' αρ. 58/2021 (ΑΔΑ: 9ΩΜ67ΛΞ-ΕΟΛ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Νοτίου Αιγαίου, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/71933/4679/28.07.2021).
16. Το με α.π. 653826/02.08.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 92/2021 (ΑΔΑ: ΩΝΛΜΩΛΩ-ΑΣ3) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Κορυδαλλού, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/73839/4827/03.08.2021).
17. Το με α.π. 118882/05.08.2021 έγγραφο της Επιτροπής Περιβάλλοντος του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας, με συνημμένη την υπ' αρ. 114/2021 (ΑΔΑ: ΩΔΑΡ7ΛΨ-ΨΑ2) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/74745/4893/05.08.2021).
18. Το με α.π. 252372/342/13.09.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, με συνημμένη την υπ' αρ. 28/2021 (ΑΔΑ: 64ΜΜ7Λ6-5ΝΥ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/85315/5605/15.09.2021).
19. Το με α.π. 247408/13.09.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με συνημμένη την υπ' αρ. 182/2021 (ΑΔΑ: 9ΙΗ27ΛΒ-ΑΗΗ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με θετική γνωμοδότηση επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/87900/-5751/22.09.2021).

20. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/95114/6149/12.10.2021 έγγραφο της ΔΙΠΑ, με το οποίο διαβιβάζονται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης επί της ΣΜΠΕ, προς επεξεργασία και διατύπωση απόψεων.
21. Το με α.π. 393167/11.10.2021 έγγραφο της Γραμματείας Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Θεσσαλίας, με συνημμένη την υπ' αρ. 194/18/30-09-2021 (ΑΔΑ: Ψ9ΓΣ7ΛΡ-ΩΚΖ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Θεσσαλίας, με θετική γνωμοδότηση και παρατηρήσεις επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/96975/6232/18.10.2021).
22. Το με α.π. 887045/21.10.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 99/2021 (ΑΔΑ: ΨΞΒΚΩΚΠ-ΗΣ2) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μεγαρέων, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/99109/6370/21.10.2021).
23. Το με α.π. 720572/869/24.11.2021 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με συνημμένη την υπ' αρ. 105/19.11.2021 (ΑΔΑ: ΨΗ2Α7ΛΛ-8ΡΗ) απόφαση της Επιτροπής Ανάπτυξης, Καινοτομίας και Αγροτικής Οικονομίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με θετική γνωμοδότηση υπό όρους επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/112153/7104/24.11.2021).
24. Το με α.π. 1065216/13.12.2021 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 69/2021 (ΑΔΑ: ΩΑΩΖΩΞ3-ΕΝ5) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πεντέλης, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/119661/7525/14.12.2021).
25. Το με α.π. 368936/21.12.2021 έγγραφο της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με το οποίο υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ, η έκθεση επεξεργασίας/ενσωμάτωσης των παρατηρήσεων διαβούλευσης επί της ΣΜΠΕ του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/122522/7713/21.12.2021).
26. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/55276/873/11.03.2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θετική γνωμοδότηση επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ και με την επισήμανση ότι τα επιμέρους έργα του προγράμματος θα πρέπει να εντάσσονται στις κατευθύνσεις του εκάστοτε ΠΧΠ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/24381/1563/14.03.2022).
27. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/32478/583/28.04.2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χωρίς αντιρρήσεις για τη ΣΜΠΕ και με επισημάνσεις σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/41785/2942/28.04.2022).

α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την περιβαλλοντική έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025, βάσει της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης, με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίησή του, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού, καθώς και του συνόλου των φυσικών και νομικών προσώπων που θα συμμετάσχουν στις ως άνω ενέργειες.

A. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025 διαμορφώνεται σύμφωνα με το νέο αναπτυξιακό πλαίσιο της Χώρας και την Εθνική Στρατηγική για τις Μεταφορές, με κύριο στόχο την ενίσχυση της ασφαλούς, σύγχρονης κινητικότητας και της προσβασιμότητας στη χώρα, μέσω ανάπτυξης μεταφορικών και συγκοινωνιακών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

Οι βασικοί άξονες προτεραιότητας του προγράμματος είναι η ανάπτυξη των λιμενικών και οδικών υποδομών, των υποδομών αερομεταφορών και υδατοδρομίων, του σιδηροδρομικού δικτύου, της πολυτροπικής και αστικής κινητικότητας, της εφοδιαστικής αλυσίδας και της ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας, καθώς και η ψηφιοποίηση των υποδομών των μεταφορών.

B. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

B.I. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

Η διάρθρωση και το περιεχόμενο του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025, όπως αυτό περιγράφεται στη ΣΜΠΕ δεν χρειάζεται να υποστούν διαφοροποιήσεις πριν την έγκρισή του, διότι το πρόγραμμα ενσωματώνει επαρκώς την περιβαλλοντική διάσταση.

B.II. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

Για την πληρέστερη προστασία και την ορθολογικότερη διαχείριση του περιβάλλοντος, η έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025 θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν.

1. Η ολοκληρωμένη μέριμνα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πρέπει να αποτελέσει οριζόντια απαίτηση κατά τις

διαδικασίες υλοποίησης του προγράμματος. Για το σκοπό αυτό, η Αρχή Σχεδιασμού, στο πλαίσιο του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του προγράμματος, οφείλει να διασφαλίζει ότι οι δράσεις του προγράμματος θα χαρακτηρίζονται από επαρκή περιβαλλοντική συμβατότητα. Δομικά στοιχεία της διαδικασίας αυτής μπορούν να αποτελέσουν, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τα εξής:

1.1. Αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο, κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε δράσης του προγράμματος, έχουν ληφθεί υπόψη:

1.1.1. Οι περιφερειακές και εθνικές δεσμεύσεις για την κλιματική αλλαγή, τόσο σε ότι αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην προσαρμογή στις μεταβολές που συντελέστηκαν ή επέρχονται, όπως τα παραπάνω αποτυπώνονται στα σχετικά εθνικά ή περιφερειακά σχέδια.

1.1.2. Ο ν. 4936/2022 «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 105) και το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Β' 4893/2019), όπως εκάστοτε ισχύει.

1.1.3. Ο ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ης} Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 129) και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Β' 185/2020), όπως εκάστοτε ισχύει.

1.1.4. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (Β' 182/2021).

1.1.5. Η εθνική στρατηγική και οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα.

1.1.6. Το σύστημα χωρικού σχεδιασμού (ν. 4759/2020 όπως ισχύει) και τα σχέδια που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του.

1.1.7. Το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής (ν. 4277/2014 όπως ισχύει), καθώς και τα ανάλογα σχέδια που ενδέχεται να θεσπιστούν για τη Θεσσαλονίκη και άλλες μεγάλες πόλεις της χώρας.

1.1.8. Οι κατευθύνσεις και απαιτήσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Υδατικών Διαμερισμάτων των περιοχών παρέμβασης του προγράμματος.

- 1.1.9. Οι εξελίξεις στο εθνικό και ενωσιακό επίπεδο που αφορούν στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική, στο θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και στη γαλάζια ανάπτυξη.
- 1.1.10. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- 1.1.11. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών 2017-2037 και η περιβαλλοντική του έγκριση.
- 1.2. Απαιτήση ένταξης στο σχεδιασμό των δράσεων του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025, συστήματος διασφάλισης ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η λειτουργία των υποδομών που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα των δράσεων του προγράμματος, θα χαρακτηρίζονται εξαρχής από:
  - 1.2.1. Αποφυγή σημαντικών επιβαρύνσεων στους εξής περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους: αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αειφορική χρήση και προστασία υδάτινων και θαλάσσιων πόρων, κυκλική οικονομία, αποτροπή και έλεγχος ρύπανσης, προστασία και αποκατάσταση βιοποικιλότητας και οικοσυστημάτων.
  - 1.2.2. Ανθεκτικότητα των υποδομών στην κλιματική αλλαγή.
  - 1.2.3. Συμμόρφωση στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις που θα θέτει το εκάστοτε πάγιο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο του περιβάλλοντος και οι περιβαλλοντικοί όροι του κάθε έργου. Παραδείγματα τέτοιων απαιτήσεων είναι η χαρτογράφηση του θορύβου και η ανταπόκριση σε σχετικά σχέδια δράσης, η επεξεργασία υγρών αποβλήτων και η διάθεση του ανακτημένου νερού κατά τον περιβαλλοντικά βέλτιστο τρόπο, η ορθή διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων από τη λειτουργία μεγάλων μεταφορικών υποδομών κ.α.
  - 1.2.4. Δυνατότητα και ετοιμότητα εξέλιξης προς τις απαιτήσεις που δημιουργεί η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.
  - 1.2.5. Αποφυγή συσσωρευτικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περιοχές αυξημένης πυκνότητας παρεμβάσεων.
2. Για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων, στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:
  - 2.1. *Ελαχιστοποίηση ζωνών κατάληψης:* Τα πλάτη των γραμμικών έργων εντός εκτάσεων του φυσικού περιβάλλοντος θα πρέπει εξαρχής να ελαχιστοποιούνται, ενώ τα συνοδά έργα κατασκευής ή λειτουργίας θα πρέπει να χωροθετούνται κατά το δυνατόν σε εκτάσεις με χαμηλή ή/και αραιά βλάστηση, με τη διάταξη των επιμέρους

εγκαταστάσεων σχεδιασμένη κατά τον πυκνότερο δυνατό τρόπο. Ειδική μέριμνα απαιτείται επίσης για τη διασφάλιση της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας που αξιοποιείται για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών.

- 2.2. *Διασφάλιση υπηρεσιών οικοσυστήματος:* Τόσο οι θεμελιώδεις υπηρεσίες των επηρεαζόμενων οικοσυστημάτων (κύκλος νερού, παροχή ενδιαιτήματος, παραγωγή οξυγόνου, εδαφογένεση, κ.α.), όσο και οι ρυθμιστικές υπηρεσίες που τα οικοσυστήματα παρέχουν (αντιπλημμυρικός και αντιδιαβρωτικός ρόλος των δασών, διαμόρφωση μικροκλίματος, επικονίαση καλλιεργείων κ.α.) θα πρέπει εξ αρχής να συναξιολογούνται στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων που θα υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, ώστε να επιλέγονται τεχνικές και χωροθετικές παράμετροι που να διασφαλίζουν την ελαχιστοποίηση των άμεσων και έμμεσων επιδράσεων στις υπηρεσίες αυτές.
  - 2.3. *Ελαχιστοποίηση αλλοιώσεων στο εδαφικό ανάγλυφο:* οι χαράξεις των γραμμικών έργων και η χωροθέτηση των κέντρων συνδυασμένων μεταφορών θα πρέπει να σχεδιάζονται λαμβάνοντας μέριμνα για την όσο το δυνατόν μικρότερη επίδραση στο ανάγλυφο του εδάφους.
  - 2.4. *Περιορισμός κινδύνων και οχλήσεων ως προς το φυσικό περιβάλλον:* Τα λιμενικά έργα θα πρέπει να ενσωματώνουν σχέδια περιορισμού και αντιμετώπισης κινδύνων ρύπανσης, ενώ τα γραμμικά χερσαία συγκοινωνιακά έργα θα πρέπει να επιδρούν κατά τον δυνατόν λιγότερο σε βιότοπους σημαντικών ή ευαίσθητων ειδών πανίδας και ορνιθοπανίδας.
  - 2.5. *Αποφυγή αλλοιώσεων στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδάτων:* στο σχεδιασμό όλων των χερσαίων και θαλάσσιων μεταφορικών υποδομών θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την ελαχιστοποίηση των υδρομορφολογικών μεταβολών και την προστασία της ποιότητας των υδάτων.
  - 2.6. *Εξ αρχής λεπτομερείς προβλέψεις αποκατάστασης:* Από το στάδιο σχεδιασμού και περιβαλλοντικής αδειοδότησης κάθε χερσαίας συγκοινωνιακής υποδομής, θα πρέπει να καθορίζονται οι λεπτομέρειες της αποκατάστασης όλων των ελεύθερων επιφανειών που θα προκύψουν κατά την υλοποίηση του έργου, ενώ οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να εντάσσονται στους προϋπολογισμούς των επενδύσεων.
  - 2.7. *Ελαχιστοποίηση πλημμυρικού κινδύνου:* οι χαράξεις των γραμμικών έργων και η χωροθέτηση των κέντρων συνδυασμένων μεταφορών θα πρέπει να σχεδιάζονται λαμβάνοντας υπόψη τους όρους των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.
3. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των υποδομών που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Τομεακού

Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

- 3.1. *Ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας*: Τα έργα εντός των αστικών συγκροτημάτων θα πρέπει να σχεδιάζονται ενσωματώνοντας τις αρχές της ελαχιστοποίησης των ατμοσφαιρικών εκπομπών και του θορύβου, της ενθάρρυνσης τρόπων μετακίνησης που διακρίνονται από φιλικότητα προς το περιβάλλον και της ενίσχυσης της χρήσης μέσω συλλογικής αντί ατομικής μετακίνησης.
- 3.2. *Ενίσχυση της ασφάλειας ως προς την αποφυγή ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον ή/και ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους*: Στο σχεδιασμό των υποδομών και επενδύσεων, ιδίως εκείνων που αφορούν άμεσα ή έμμεσα στην ενίσχυση ασφάλειας των μεταφορών, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται μέριμνα για την πρόληψη ατυχημάτων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν περιβαλλοντική υποβάθμιση, καθώς και μέτρα για τον περιορισμό και την αποτελεσματικότερη δυνατή αντιμετώπιση των συνεπειών τους.
- 3.3. *Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς*: Οι υποδομές μεταφορών θα πρέπει να λαμβάνουν εξαρχής μέριμνα αποφυγής επιβλαβών επιδράσεων σε σημαντικά στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, επιδιώκοντας επιπροσθέτως την ενσωμάτωση τρόπων προβολής και ανάδειξης ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής τους.
Ειδικά για τις νησιωτικές περιοχές υψηλής ελκυστικότητας, θα πρέπει να επιδιώκεται η διατήρηση της περιβαλλοντικής δομής και της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας, ενώ σε κάθε περίπτωση η ενίσχυση (μέσω συγκοινωνιακών έργων) της τουριστικής ανάπτυξης θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος.
4. Τα κτίρια τόσο των λιμενικών όσο και των γραμμικών χερσαίων έργων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος, θα πρέπει να ανταποκρίνονται, στο μέγιστο εφικτό βαθμό, στις αρχές της πράσινης δόμησης, της ελαχιστοποιημένης κατανάλωσης ενέργειας και της κυκλικής οικονομίας.
5. Οι παρεμβάσεις του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών 2021-2025 που αφορούν στην αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτροκίνητων μέσων μεταφοράς σταθερής τροχιάς, με την ευρεία εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης και την ενίσχυση της χρήσης τους, θα πρέπει να εξειδικευτούν και να εφαρμοστούν κατά τον ταχύτερο δυνατό τρόπο.

6. Οι παρεμβάσεις του προγράμματος που σχετίζονται ευθέως ή εμμέσως με την «έξυπνη κινητικότητα» θα πρέπει να ενσωματώνουν εξαρχής μέριμνα για τις επερχόμενες τεχνολογίες αυτόνομων και συνδεδεμένων οχημάτων, οι οποίες αυξάνουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα των μεταφορών και ως εκ τούτου προσφέρουν σημαντικά οφέλη στο περιβάλλον. Κατ' ανάλογο τρόπο, το σκέλος των θεσμικών και επιχειρησιακών μέτρων του Προγράμματος θα πρέπει να εμπλουτιστεί κατάλληλα ώστε να συμπεριλάβει εγκαίρως ρυθμίσεις και ενισχυτικές παρεμβάσεις για τα αυτόνομα και συνδεδεμένα οχήματα.
7. Η εφαρμογή των προτάσεων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διατυπώνονται στην ενότητα 7.3 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Γ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προγράμματος, θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων που θα καταγράφονται κατά την επιχειρησιακή παρακολούθηση υλοποίησης του προγράμματος, με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού.
2. Ως εκ τούτου, στον μηχανισμό παρακολούθησης της υλοποίησης του προγράμματος θα πρέπει να ενταχθούν πρόνοιες συλλογής στοιχείων που να αφορούν:
  - 2.1. Στην εφαρμογή των όρων που τέθηκαν στην ενότητα Β.ΙΙ παραπάνω.
  - 2.2. Σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν ή ενισχύθηκαν από το πρόγραμμα.
3. Η συλλογή και επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων θα πραγματοποιείται στην αρχή κάθε έτους από την έναρξη υλοποίησης του προγράμματος και τα αποτελέσματα θα αποτυπώνονται σε έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης, η οποία θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής Σχεδιασμού, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.
4. Η εφαρμογή των προτάσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης που διατυπώνονται στην ενότητα 7.4 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Δ. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.

Σε περίπτωση τροποποίησης του σχεδίου, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην ΚΥΑ με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225), όπως ισχύει.

Ε. Δημοσιοποίηση και άλλες διατάξεις

Η Αρχή Σχεδιασμού προβαίνει σε δημοσιοποίηση της παρούσας απόφασης για την ενημέρωση του κοινού, αναρτώντας την απόφαση στην επίσημη ιστοσελίδα της, εντός δέκα ημερών από την παραλαβή της (παρ. 11 του άρθρου 7 σε συνδυασμό με την παρ. 9 του άρθρου 5 της ΚΥΑ 107017/2006, όπως ισχύει).

Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

Αναρτητέα Πράξη